

Sygn. akt III AUa 187/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.) SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2013 r. w Szczecinie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o waloryzację świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 stycznia 2013 r. sygn. akt VI U 2777/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 187/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 marca 2012 r., znak sprawy (...), organ rentowy, działając z urzędu, dokonał waloryzacji emerytury K. K., poczynając od dnia 1 marca 2012 r., przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego jej na dzień 29 lutego 2012 r., tj. do kwoty 975,37 zł, kwotę 71 zł. Organ rentowy wskazał, że emerytura ubezpieczonej po waloryzacji wynosi 1.046,73 zł, zaś po potrąceniu zaliczki na podatek do urzędu skarbowego (61 zł), składki na ubezpieczenie zdrowotne (94,21 zł) wysokość świadczenia do wypłaty wynosi 891,52 zł (punkt III.1. decyzji). W punkcie IV decyzji wskazano, że podstawa wymiaru emerytury po waloryzacji od 1 marca 2012 r. wynosi 1735,49 zł.

Pismem z dnia 24 marca 2012 roku ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji, wskazując, że jest ona kontynuacją dwóch poprzednich błędnych decyzji ZUS z dnia 8 i 10 listopada 2011 r. Ubezpieczona nie zgłosiła w odwołaniu innych zarzutów do zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Z ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji wynika, że decyzją z dnia 2 sierpnia 1976 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych w G. przyznał K. K. rentę inwalidzką III grupy od dnia 10 lipca 1976 roku. W uzasadnieniu wskazano, iż podstawę wymiaru renty inwalidzkiej stanowi kwota 2.896,66 zł. Następnie kolejnymi decyzjami organ rentowy dokonywał waloryzacji i przeliczenia renty. W dniu 16 marca 2001 r. K. K. złożyła w organie rentowym wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 12 kwietnia 2001 roku, znak (...), organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę od dnia 1 marca 2001 roku. Jednocześnie ZUS zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, gdyż może wypłacać tylko jedno świadczenie wyższe, albo wybrane przez ubezpieczoną. Organ rentowy wskazał, że w związku z powyższym nadal będzie wypłacana renta jako świadczenie korzystniejsze. Do ustalenia wysokości renty przyjęto dotychczasową podstawę jej wymiaru. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 74,05 %. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie WWPW 74,05% przez 666,96 zł (kwota bazowa) wyniosła 493,88 zł. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od 1 czerwca 1999 roku 796,56 zł, a od 1 czerwca 2000 roku – 830,81 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 16 lat 6 miesięcy okresów składkowych, tj. 198 miesięcy i 3 lata 9 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 45 miesięcy. Wysokość emerytury obliczonej od kwoty bazowej obowiązującej na dzień 31 sierpnia 1996 roku wyniosła 279,00 zł, a po waloryzacji od dnia 1 września 1996 roku do dnia 1 czerwca 2000 roku wyniosła w dniu 1 marca 2001 roku 469,35 zł. Jednocześnie organ rentowy podwyższył wysokość świadczenia do kwoty najniższej emerytury – 470,51 zł od 1 marca 2001 roku. Zaliczka na podatek dochodowy została określona w kwocie 48,36 zł od dnia 1 maja 2001 roku. Łączna wysokość świadczenia do wypłaty po potrąceniu zaliczki na podatek wyniosła 422,15 zł. Organ rentowy uznał za udowodnione łącznie 20 lat 3 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 16 lat 6 miesięcy okresów składkowych, 3 lata 9 miesięcy okresów nieskładkowych. 1/3 okresów składkowych wyniosła 5 lat 5 miesięcy i 5 dni. Organ rentowy zaliczył do stażu ubezpieczonej okresy składkowe: od dnia 11 lipca 1960 roku do dnia 11 lutego 1962 roku, od dnia 15 lutego 1962 roku do dnia 30 września 1967 roku, od dnia 10 października 1967 roku do dnia 17 lipca 1968 roku, od dnia 1 sierpnia 1968 roku do dnia 9 lipca 1976 roku, od dnia 20 lutego 1984 roku do dnia 31 maja 1984 roku, od dnia 16 stycznia 1985 roku do dnia 31 marca 1985 roku, od dnia 1 września 1985 roku do dnia 30 września 1985 roku oraz okres nieskładkowy od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 czerwca 1996 roku.

Decyzją z dnia 4 marca 2003 roku, znak (...), organ rentowy dokonał waloryzacji renty i ustalił jej wysokość od dnia 1 marca 2003 roku na kwotę 583,77 zł (562,94 zł kwota renty na dzień 28.02.2003 r. x 103,7% wskaźnik waloryzacji). Składka na ubezpieczenie zdrowotne wyniosła 1,46 zł, zaliczka na podatek dochodowy wyniosła 66,84 zł. Łączna kwota do wypłaty po potrąceniach wyniosła 515,47 zł. Pismem z dnia 18 lipca 2003 roku ubezpieczona zwróciła się do organu rentowego o wyjaśnienie czy możliwe jest przeliczenie należnego jej świadczenia z uwzględnieniem kwoty bazowej z 2001 roku oraz uwzględnienie zarobków przedłożonych do wniosku rentowego.

Decyzją o przyznaniu emerytury z dnia 27 listopada 2003 roku, znak (...), organ rentowy przeliczył K. K. emeryturę od dnia 1 października 2002 roku, tj. od daty określonej w uchwale Sądu Najwyższego, uwzględniając obowiązującą w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę kwotę bazową w części dotyczącej składnika socjalnego (24% kwoty bazowej); w pozostałej części uwzględnił podstawę wymiaru renty po waloryzacji. Na poczet należnej ubezpieczonej emerytury od dnia 1 października 2002 roku do dnia 30 listopada 2003 roku w wysokości 9248,61 zł ZUS zaliczył kwotę 8068,63 zł z tytułu wypłaconej renty. Organ rentowy wskazał, że wyrównanie od 1 października 2002 roku do 30 listopada 2003 roku w kwocie 1177,03 zł przekaże na rachunek ubezpieczonej wraz ze świadczeniem za grudzień w kwocie 667,47 zł po potrąceniu zaliczki na podatek w kwocie 307,11 zł (w łącznej kwocie 1537,39 zł). Organ rentowy wskazał, że do ustalenia wysokości emerytury przyjęto dotychczasową podstawę jej wymiaru. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 74,05%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie WWPW 74,05% przez 666,96 zł (kwota bazowa) wyniosła po waloryzacji 830,81 zł. Podstawa wymiaru po waloryzacji wyniosła od 1 czerwca 2002 roku 941,00 zł, a od 1

marca 2003 roku – 975,82 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 16 lat 6 miesięcy okresów składkowych, tj. 198 miesięcy i 3 lata 9 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 45 miesięcy. Wysokość obliczonej emerytury wyniosła 645,27 zł. ZUS przy ustalaniu wysokości świadczenia do obliczenia jego składnika przysługującego za okresy składkowe i nieskładkowe uwzględnił podstawę wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy w wysokości uwzględniającej waloryzację do 1 października 2002 roku. Z kolei do obliczenia składnika emerytury wynoszącego 24% kwoty bazowej przyjął kwotę bazową obowiązującą w dniu 1 października 2002 roku, tj. w dniu nabycia prawa do emerytury w kwocie 1540,20 zł, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 29.10.2002 r. (III UZP 7/02). Organ rentowy wskazał, że emerytura podlega waloryzacji od 1 marca 2003 roku i wynosi 669,14 zł. Jednocześnie zaznaczył, że świadczenie zmniejsza się o kwotę 1,67 zł – składka na ubezpieczenie zdrowotne i o kwotę 82,96 zł zaliczka na podatek dochodowy. Łączna wysokość świadczenia do wypłaty po potrąceniach wyniosła 584,51 zł.

Odwołaniem z dnia 22 grudnia 2003 roku ubezpieczona zaskarżyła powyższą decyzję zarzucając, że zawiera ona 5 błędów rachunkowych. Ustanowiony pełnomocnik sprecyzował pismem z dnia 10 stycznia 2005 roku żądanie ubezpieczonej, wnosząc o zmianę decyzji z dnia 27 listopada 2003 roku i przyznanie świadczenia emerytalnego obliczonego przy zastosowaniu prawidłowej kwoty bazowej w wysokości 2133,21 zł oraz o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi decyzjami z dnia 2 sierpnia 1976 roku (...), z dnia 26 października 1992 roku znak (...), z dnia 12 sierpnia 1994 roku znak (...), z dnia 20 września 1999 roku znak (...), z dnia 12 kwietnia 2001 roku (...).

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2005 roku sygn. akt VII U 786/04 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie (pkt I) oraz odrzucił wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi decyzjami z dnia 2 sierpnia 1976 roku (...), z dnia 26 października 1992 roku znak (...), z dnia 12 sierpnia 1994 roku znak (...), z dnia 20 września 1999 roku znak (...), z dnia 12 kwietnia 2001 roku (...) (pkt II).

Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie o sygn. akt III AUa 973/05, po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2005 roku apelacji ubezpieczonej uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I oraz poprzedzającą go decyzję ZUS Oddział w S. z dnia 27 listopada 2003 roku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu (pkt I wyroku), uchylił zaskarżony wyrok w punkcie II i wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi decyzjami z dnia 2 sierpnia 1976 roku (...), z dnia 26 października 1992 roku znak (...), z dnia 12 sierpnia 1994 roku znak (...), z dnia 20 września 1999 roku znak (...), z dnia 12 kwietnia 2001 roku (...) przekazał do rozpoznania organowi rentowemu (pkt II wyroku). Sąd Apelacyjny wskazał, że podstawą prawną wznowienia postępowania są przepisy ustawy emerytalnej, które regulują odrębny w stosunku do k.p.c. tryb postępowania w sprawach emerytalno-rentowych, który korzysta z pierwszeństwa, zatem wniosek ubezpieczonej o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi decyzjami powinien zostać rozpoznany przez organ rentowy jako rzeczowo właściwy. Sąd Apelacyjny wskazał również, że w zaskarżonym wyroku Sąd Okręgowy nie odniósł się do podniesionego przez ubezpieczoną zarzutu wadliwego w jej ocenie określenia okresów nieskładkowych. Jednocześnie Sąd Odwoławczy podkreślił, że organ rentowy prawidłowo za podstawę wyliczenia części socjalnej emerytury przyjął 24% kwoty 1540,20 zł, gdyż składnik emerytury wynoszący 24% kwoty bazowej oblicza się na podstawie kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o emeryturę, a ten ubezpieczona złożyła w dniu 16 marca 2001 roku. Zastrzeżenia Sądu Apelacyjnego względem zaskarżonej decyzji dotyczyły natomiast sposobu określenia terminu od którego zmiana wysokości świadczenia powinna nastąpić. Organ rentowy wskazał bowiem, że zmiana nastąpić ma od daty określonej w przepisach uchwały Sądu Najwyższego, tymczasem uchwała Sądu Najwyższego jako zapadła w odrębnej sprawie nie może stanowić źródła prawa w Polsce.

Decyzją z dnia 9 września 2008 r. ZUS dokonał przeliczenia emerytury wnioskodawczyni uwzględniając przy wyliczaniu podstawy wymiaru świadczenia okres studiów K. K..

Wyrokiem z dnia 26 marca 2010 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, rozpoznając odwołania ubezpieczonej od decyzji ZUS z dnia 6 marca 2006 r., 8 marca 2006 r., 14 marca 2006 r., 22 maja 2006 r., 15 marca 2007 r., 27 listopada 2007 r., 15 marca 2008 r., 9 września 2008 r., 15 marca 2009 r., zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 22 maja 2006 r., w ten sposób, że wznowił postępowanie zakończone wydaniem decyzji z dnia 12 kwietnia 2001 r. i zmienił tę ostatnią decyzję, a nadto decyzję z dnia 6 marca 2006 r., przyznając ubezpieczonej prawo do emerytury obliczonej z uwzględnieniem 60 miesięcy okresów nieskładkowych (pkt I). W punkcie II sentencji

wyroku Sąd zmienił zaskarżone decyzje z dnia 8 marca 2006 r. oraz z dnia 9 września 2008 r., w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej za okres od 1 kwietnia 2001 r. do 31 sierpnia 2005 r. prawo do wyrównania wysokości emerytury w związku z błędnym ustaleniem przez organ rentowy ilości okresów nieskładkowych w wysokości 45 miesięcy zamiast prawidłowej ilości 60 miesięcy. W kolejnych punktach orzeczenia Sąd przekazał organowi rentowemu wniosek ubezpieczonej o zapłatę odsetek za zwłokę, oddalił odwołania w pozostałym zakresie oraz przyznał wynagrodzenie pełnomocnikowi ubezpieczonej z urzędu (pkt III-V).

Decyzją z dnia 8 listopada 2011 r., znak sprawy (...), organ rentowy, po rozpatrzeniu wniosku K. K. z dnia 21 września 2011 r. przeliczył podstawę wymiaru emerytury na podstawie przepisu art. 111 ustawy z dnia 21 września 2011 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do przeliczenia świadczenia organ rentowy przyjął zarobki z kolejnych 10 lat kalendarzowych z okresu 20 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o rentę tj. od 1 stycznia 1962 r. do 31 grudnia 1971 r. Wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia był wyższy od poprzednio ustalonego i wyniósł 86,64 %. Z kolei do ustalenia socjalnej części świadczenia przyjęto kwotę bazową obowiązującą w dniu 1 maja 2001 r., tj. w dniu nabycia prawa do emerytury (1540,20 zł). Wyrównanie za okres 3 lat poprzedzających datę wniosku wyniosło 1540,80 zł.

Decyzją z dnia 10 listopada 2011 r., przyjmując do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia z 10 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1962 r. do 31 grudnia 1971 r. jako wariant najkorzystniejszy, organ rentowy uwzględnił w podstawie wymiaru świadczenia kwoty minimalnego wynagrodzenia za okresy, które nie zostały udokumentowane faktyczną wysokością wynagrodzenia. Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 86,64 %. Jednocześnie do obliczenia części socjalnej świadczenia (24 % kwoty bazowej) przyjęto kwotę bazową obowiązującą w dniu 1 maja 2001 r., tj. w dniu nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury, w wysokości 1540,20 zł. Wyrównanie od daty wejścia w życie ustawy zmieniającej z dnia 4 września 2008 r., nakazującej przyjmować przy obliczaniu wpwe minimalne wynagrodzenia w sytuacji braku danych co do wysokości faktycznie pobieranego świadczenia, tj. za okres od 1 stycznia 2009 r. do dnia 30 listopada 2011 r. zostało K. K. wypłacone.

Ubezpieczona odwołała się od dwóch ostatnich decyzji do Sądu Okręgowego w Szczecinie. Sprawa z jej odwołania została zarejestrowana pod sygnaturą VI U 128/12 i zakończona wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2012 r., od którego ubezpieczona wniosła apelację do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie.

Decyzją z dnia 9 marca 2012 r. organ rentowy dokonał - poczynając od dnia 1 marca 2012 r. - waloryzacji emerytury K. K. przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego jej na dzień 29 lutego 2012 r. (tj. kwoty 975,37 zł), kwotę 71 zł. Organ rentowy wskazał, że emerytura ubezpieczonej po waloryzacji wynosi 1.046,73 zł, zaś po potrąceniu zaliczki na podatek do urzędu skarbowego (61 zł), składki na ubezpieczenie zdrowotne (94,21 zł) do wypłaty dla ubezpieczonej pozostaje 891,52 zł. Ponadto w punkcie IV organ rentowy wskazał, że podstawa wymiaru emerytury po waloryzacji od 1 marca 2012 r. wynosi 1.735,49 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, że okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy były bezsporne. Spór dotyczył ustalenia, czy organ rentowy prawidłowo zwaloryzował ubezpieczonej od dnia 1 marca 2012 roku świadczenie emerytalne. Ubezpieczona w odwołaniu nie wskazała bowiem żadnych innych zastrzeżeń do zaskarżonej decyzji poza tym, że decyzja jest kontynuacją błędnych wcześniejszych dwóch decyzji ZUS - z 8 i 10 listopada 2011 r. Na rozprawie wnioskodawczyni podniosła natomiast, że uważa, iż opodatkowaniu powinna podlegać podstawa wymiaru emerytury, a nie samo świadczenie emerytalne.

Organ rentowy dokonał prawidłowej waloryzacji świadczenia emerytalnego ubezpieczonej. Uczynił to bowiem w oparciu o aktualnie obowiązujący stan prawny, mianowicie zgodnie z dyspozycją przepisów ustawy dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. nr 21 poz. 118). Skoro więc przysługującą K. K. emeryturę z FUS organ rentowy zwaloryzował w taki sposób, że dodał do kwoty świadczenia 71 złotych, to postąpił zgodnie z przepisami, które nie pozostawiły mu w tym zakresie żadnego wyboru.

Odnosząc się do zarzutu ubezpieczonej odnośnie odliczania przez ZUS podatku do urzędu skarbowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczenia emerytalnego ubezpieczonej, a nie od podstawy wymiaru emerytury, jak chciałaby ubezpieczona, Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 139 ust. 1 podatek i składkę odlicza się od świadczenia emerytalnego, a nie od jego podstawy wymiaru.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy decyzją z dnia 9 marca 2012 roku dokonał prawidłowo, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, waloryzacji emerytury należnej ubezpieczonej.

W tej sytuacji, Sąd Okręgowy stosownie do przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożyła ubezpieczona.

Podniosła, że w zaskarżonej decyzji opodatkowanie powinno być odjęte od podstawy wymiaru w wysokości powyżej 1.700 zł. Ponadto apelująca wskazała, że w decyzji z dnia 26 października 1992 roku organ rentowy nadużył swojego prawa na niekorzyść ubezpieczonej. Pozwana wniosła o uznanie jej prawa do wysokości świadczeń ZUS-owskich obliczonych zgodnie z decyzją z dnia 2 sierpnia 1976 roku i o zwrot oprocentowanych za zwłokę należności, tym bardziej, że nie jest zakończona sprawa odwołania ubezpieczonej od decyzji z dnia 27 listopada 2003 roku.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ustalenia i rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i przyjął je za własne, co czyni zbędnym ich ponowne szczegółowe przytaczanie. Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy nie naruszył tak norm prawa materialnego, jak i zasad postępowania, które uzasadniałyby uwzględnienie wniosków apelacji.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw dla przyjęcia, że waloryzacja dokonana decyzją organu rentowego z dnia 9 marca 2012 roku była wadliwa. Prawidłowo bowiem, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. nr 21 poz. 118) zwaloryzowano ubezpieczonej, poczynając od 1 marca 2012r. emeryturę z uwzględnieniem kwoty waloryzacji w wysokości 71 zł, dzięki czemu z dotychczasowej emerytury w kwocie 975,73 zł, po waloryzacji, otrzymała świadczenie w kwocie 1046,73 zł.

W odniesieniu do zarzutu apelującej, że opodatkowana powinna zostać podstawa wymiaru emerytury, w ślad za Sądem pierwszej instancji wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 139 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1227 j.t. z 2009 r.) podatek i składkę odlicza się od świadczenia emerytalnego, nie zaś od jego podstawy wymiaru.

Pozostałe zarzuty podniesione przez apelującą, odnosiły się do kwestii wykraczających poza zakres zaskarżonej decyzji z dnia 9 marca 2012 roku. Ubezpieczona kwestionowała bowiem wcześniejsze decyzje organu rentowego z dnia 26 października 1996 roku, 12 sierpnia 1994 roku, 27 listopada 2003 roku, co nie może odnieść zamierzonego przez skarżącą skutku w niniejszym postępowaniu, toczącym się w przedmiocie odwołania od decyzji waloryzacji z dnia 9 marca 2012 roku.

Sąd Apelacyjny wyjaśnia zatem, że zgodnie z art. 476 § 2 k.p.c. sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych jest sprawa w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego. Wskutek odwołania Sąd ubezpieczeń społecznych rozstrzyga o prawidłowości decyzji, a zakres i przedmiot tego rozpoznania wyznaczany jest przez treść aktu administracyjnego (zaskarżonej decyzji). Rozstrzygnięcie sądu odnosi się bowiem do zaskarżonej decyzji (por.: art. 477⁹ § 2, art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i art. 477^{14a} k.p.c.), co oznacza, że przedmiot osądu może stanowić tylko stan rzeczy

rozpoznany przez organ rentowy w wydanej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2007 r., III UZ 1/07, OSNP 2008/7-7/117 i z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2011 r., sygn. II UK 360/10, LEX nr 901610). W postępowaniu apelacyjnym (sądowym postępowaniu drugo-instancyjnym) przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., sygn. I UK 357/10, LEX nr 863946). Również w postępowaniu apelacyjnym Sąd Odwoławczy, dokonuje kontroli w granicach treści i przedmiotu decyzji. Jeżeli zatem ubezpieczony ujawnia okoliczności, nie będące przedmiotem ani jego wniosku do organu rentowego, ani decyzji, to mogą one być rozpoznane dopiero po złożeniu wniosku do organu rentowego (a nie do sądu ubezpieczeń społecznych), gdyż to organ rentowy w pierwszej kolejności rozpoznaje żądania ubezpieczonego i dopiero wskutek wydanej decyzji możliwe jest zweryfikowanie prawidłowości rozstrzygnięcia organu rentowego przez Sądy ubezpieczeń społecznych. Innymi słowy, ubezpieczony musi najpierw zgłosić określone żądania do organu rentowego, który po ich rozpoznaniu wyda decyzję, a Sąd ubezpieczeń społecznych zbada legalność owej decyzji (prawidłowość rozstrzygnięcia). Sąd nie zastępuje organu rentowego, nie wydaje decyzji za organ rentowy, a jedynie bada czy decyzja wydana przez organ jest prawidłowa. Badanie to zakreślone jest treścią wniosku ubezpieczonego (zgłoszonego roszczenia przed ZUS) oraz treścią następnie wydanej decyzji. Należy bowiem pamiętać, że postępowanie sądowe ma charakter odwoławczy, sprawdzający i weryfikujący, w granicach wydanej decyzji. Nie ma zatem możliwości, aby niejako przy okazji sprawy sądowej, z odwołania od decyzji waloryzacyjnej, zgłaszać sądowi roszczenia, które były przedmiotem wcześniejszych decyzji organu rentowego.

Reasumując, zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego, rozstrzygający w granicach decyzji waloryzacyjnej, jest prawidłowy.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSA Romana Mrotek SSA Jolanta Hawryszko SSA Zofia Rybicka-Szkibiel